

1. Uvod

Založno pravo u Republici Srpskoj, od svojih začetaka do danas, definisano je sljedećim zakonima:

- Zakon o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, „Službeni glasnik RS“, broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04), skraćeno ZOO;
- Zakon o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80 i 36/90), skraćeno ZOSPO;
- Zakon o stečajnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/02, 77/02, 38/03, 96/03, 68/07, 12/10 i 16/10);
- Zakon o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12 i 67/13), skraćeno ZIP;
- Zakon o zemljišnim knjigama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 67/03, 46/04, 109/05 i 119/08), skraćeno ZZK;
- Okvirni zakon o zalozima („Službeni glasnik BiH“, broj 28/04 i 54/04), skraćeno OZZ;
- Zakon o notarima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 86/04, 2/05, 74/05, 76/05, 91/06, 37/07, 50/10 i 78/11), skraćeno ZoN;
- Zakon o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/08, 58/09 i 95/11), skraćeno ZSP;
- Zakon o premjeru i katastru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/12), skraćeno ZPiK RS.

Zakoni kojima je definisano založno pravo nabrojani su po vremenu donošenja. Zakon o stvarnim pravima Republike Srpske, koji je donesen 2008. godine u cjelosti sadrži opšte norme u pogledu založnog prava (dakle, pored hipoteke normira i založno pravo na pokretnim stvarima i pravima), dok je za registarsko založno pravo temelj Okvirni zakon o zalozima Bosne i Hercegovine, donesen 2004. godine.

ZOSPO je ranije u Republici Srpskoj regulisao hipoteku, dok je ZOO regulisao pitanje zalaganja potraživanja i ostalih prava. Ti zakoni, kao i Zakon o zemljišnim knjigama, nisu više u primjeni. ZIP se bavi problemima namirenja iz koristi zaloga, Zakon o stečajnom postupku definiše kako se založni povjerioci odvojeno namiruju u stečajnom postupku, gdje ih naziva različnim povjeriocima (u ovom radu nećemo se baviti tumačenjem ovog zakona), ZOO propisuje pojedina zakonska založna prava, ZN uvodi pojam notarske obrade isprava za prenošenje ili sticanje prava na nekretninama, ZPiK RS uređuje upisivanje i brisanje založnih prava na nekretninama.